

Vrienden van het **AIRBORNE** MUSEUM

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
Tel. museum (026) 333 77 10
Tel. penningm. (026) 334 13 40

ISSN 1383-3413

Nieuwsbrief No. 69, maart 1998

Redactie:
Drs. R.P.G.A. Voskuil
C. van Roekel
G.H. Maassen jr. (026) 334 01 42

18e Algemene Ledenvergadering

Het bestuur nodigt u uit tot het bijwonen van de 18e Algemene Ledenvergadering, tevens Jaarvergadering, van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum Oosterbeek op zaterdag 4 april a.s..

De bijeenkomst zal worden gehouden in Zalencentrum Lebret aan de Lebretweg 51 in Oosterbeek (tel.: 026 3333168), aanvang 14.00 uur.

De agenda ziet er als volgt uit:

1. Opening
2. Notulen Algemene Ledenvergadering van 26 april 1997
3. Algemeen Verslag 1997
4. Financieel Verslag 1997
5. Verslag Kascommissie
6. Begroting 1998
7. Bestuursverkiezing
8. Benoeming Reserve-lid Kascommissie
9. Verhoging lidmaatschapsgelden
10. Rondvraag
11. Sluiting.

Ad. 4: De financiële stukken, treft u bijgaand aan.

Ad. 5: Het verslag van de Kascommissie zal een half uur voor de aanvang van de vergadering ter inzage liggen.

Ad. 7: Aan de beurt van aftreden zijn mev. J.M. de Langen en de heer W.T.B. de Ruyter. Beiden stellen zich herkiesbaar. Volgens artikel 8 van de statuten kunnen leden tegenkandidaten stellen. Een voordracht hiertoe dient uiterlijk tien dagen voor de vergadering schriftelijk bij de secretaresse (Sportweg 2, 3871 HH Hoevelaken) te worden ingediend, ondertekend door minstens tien leden en vergezeld van een bereidverklaring van de kandidaat, die lid moet zijn van onze vereniging en meerderjarig.

Ad. 9: Van de contributies van de Vereniging Vrienden wordt ieder jaar de helft afgestaan aan het Airborne Museum; de andere helft wordt gebruikt door de vereniging. Echter, de druk- en verzendkosten van de nieuwsbrief bedragen al meer dan de helft van de contributies. Dankzij de verkoopactiviteiten op de stands, en giften van onze leden, blijft de uitgave van de nieuwsbrief mogelijk. Dit is echter een onzekere en wankelende financiële basis. Het bestuur

stelt daarom voor de contributie voor in Nederland woonachtige leden ingaande 1 januari 1999 met tien gulden te verhogen. Dit geldt tevens voor het gezinslidmaatschap. Voor de leden in het Verenigd Koninkrijk wordt het lidmaatschapsgeld 10 pond, behalve voor de veteranen, die één pond blijven betalen. Voor leden in andere landen in Europa wordt het bedrag f 35,-, en voor de rest van de wereld f 50,-.

Na afloop van de vergadering zal een film over de Slag om Arnhem worden vertoond.

Zomer 1945. Bij Hotel de Tafelberg in Oosterbeek worden opnamen gemaakt voor de film 'Theirs is the Glory'. Zie de oproep elders in deze Nieuwsbrief.
(foto: collectie R. Voskuil)

Jaarverslag 1997

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van 26 april 1997 trad de heer R. Fennema als bestuurslid af. Benoemd werd de heer E. van der Meiden uit Oosterbeek. Het bestuur vergaderde elf maal. Ook werd een keer vergaderd met het bestuur van de Stichting Airborne Museum. Een aantal bestuursleden nam deel aan bijeenkomsten van de werkgroepen 'Publikaties' en 'Evenementen'.

Als vertegenwoordiger van het Stichtingsbestuur was de heer W. Boersma bij onze vergaderingen aanwezig. Zijn inbreng is door ons zeer op prijs gesteld.

Wij begonnen het jaar met 1256 leden. Helaas ontvielen ons door overlijden 14 personen, t.w. de dames B. Breman-Peters, C. v.d. Ende-Voorwinden en Koelma-Wijck, en de heren A. v.d. Zijpp, G. Dijkstra, P. v.d. Slot, J. v.d. Voort, E. v.d. Dam, G. Stallinga, M.M. Schut, G.J. Oskamp, A.G. v. Tricht, J.H.D. Lee en K. Greenough. Gedurende 1997 werden 69 namen wegens opzegging c.q. niet betalen van de contributie afgevoerd. Dankzij 109 nieuwe aanmeldingen sloten we het jaar af met 1282 leden.

Dankzij de inspanningen van de redactie, en de hulp van enkele leden die altijd zorgen voor het verzendklaar maken, was het mogelijk vier nieuwsbrieven te laten verschijnen.

De werkgroepen 'Evenementen' en 'Publikaties' zijn sinds hun installatie begin 1997 actief bezig.

Het Scholenproject, waarmee aan de jeugd voorlichting wordt gegeven over de Slag om Arnhem, blijft succesvol. Er is nog steeds grote belangstelling voor in binnen- en buitenland. Van de Stichting Airborne Herdenkingen werd steun ontvangen voor dit project.

De excursie naar Engeland in 1996 was zo'n succes dat deze werd herhaald van 2 t/m 6 april 1997.

Op zaterdag 7 juni werd door de werkgroep 'Evenementen', onder leiding van ons bestuurslid E. Wijnhoud, een wandelexcursie georganiseerd door het westelijke deel van de voormalige 'Perimeter', waaraan een groot aantal leden deelnam.

De speciale Battlefield Tour op 13 september 1997, die werd georganiseerd door de heer W. Boersma, gaf een overzicht van het gevechtsterrein bij Arnhem. De reacties van de 58 deelnemende leden waren enthousiast.

De themamiddag op 13 december 1997, waarin deze keer de Duitse kant van de Slag om Arnhem centraal stond, werd bezocht door meer dan 200 leden. Het programma bestond uit een lezing door ons lid P. Berends, gevolgd door het Duitse bioscoopjournaal 'Die Deutsche Wochenschau' van 5 oktober 1944.

Vorig jaar was reeds een deel van de gelden van 1998 aan het museum besteed. Daarom was het bedrag dat dit jaar beschikbaar werd gesteld f 3313,68. Het werd uitgegeven aan de betaling van 25% van de kosten voor de ontwikkeling van de toekomstvisie voor het Airborne Museum, en aan de aankoop van uniformen en uitrustingsstukken.

Er bleef vraag bestaan naar het tien jaar geleden vervaardigde beeldje van een Britse parachutist, en daarom besloot het bestuur dit jaar opnieuw een dergelijk kunstwerkje te laten ontwerpen. Dit keer werd het een creatie van de Britse vormgever Peter Hicks. Bierpullen werden wederom in de verkoop genomen.

De Vereniging was met propaganda-/verkoopstands aanwezig op de Open Dagen van de Koninklijke Luchtmacht op de vliegbasis Gilze Rijen, de Verzetsdag, de Airborne Wandeltocht, de Pegasus Wandeltocht, de themadag en op de Algemene

Ledenvergadering. Het verkoopresultaat bedroeg voor de Vereniging f 4937,-. Al met al was het een goed jaar.

(M. de Langen, secretaresse)

Bericht van de penningmeester

In de vorige nieuwsbrief is verzuimd de contributie voor het individuele en voor het gezinslidmaatschap te vermelden. Desondanks hebben veel mensen reeds in december het bedrag voor 1998 betaald, soms aangevuld met een gift. Onze hartelijke dank hiervoor! Anders dan in voorgaande jaren ontvangen de leden die de contributie reeds betaald hebben, de lidmaatschapskaart ingesloten bij deze nieuwsbrief. Het bestuur heeft voor deze wijze van toesturen gekozen om te besparen op de portokosten.

Leden die hun bijdrage voor het jaar 1998 nog niet hebben betaald, wordt verzocht dit zo spoedig mogelijk te doen. De kosten van een individueel lidmaatschap bedragen f 20,-, en van een gezinslidmaatschap f 30,- per jaar. Het gironummer van de vereniging is 4403641.

(E. van der Meiden, penningmeester)

Themadagen in 1998

In 1998 zullen op de volgende data themadagen worden gehouden. De jaarlijkse excursie: op zaterdag 13 juni. De themamiddag met lezing en filmvertoning: op zaterdag 31 oktober.

Battlefield Tour

Op zaterdag 6 juni a.s. wordt net als vorig jaar door de heer W. Boersma van het Airborne Museum een algemene 'battlefield tour' georganiseerd. Het programma is als volgt. 09.30-10.00 uur: Ontvangst in het Airborne Museum met koffie. 10.00-11.30 uur: Rondleiding door het Airborne Museum. 11.30-12.15 uur: Wandeling naar Restaurant Schoonoord. 12.15-13.15 uur: LUNCH. 13.30-16.30 uur: Battlefield Tour per bus. De tocht voert onder meer langs de volgende plaatsen: Landings- en droppingssterreinen, Wolfheze, Onderlangs, Rijnbrug in Arnhem, Perimeter in Oosterbeek, Westerbouwing, Kerk Oosterbeek-Laag, Tafelberg, Airborne Begraafplaats. De kosten zijn f 45,-. Hierbij zijn inbegrepen: de toegang tot het Airborne Museum, de lunch, de bustocht, en een speciale informatiemap. Het maximale aantal deelnemers bedraagt 45. Opgave dient te geschieden door de overmaking van f 45,- op postgiro 2494354 t.n.v. W. Boersma te Ede, onder vermelding van 'battlefield tour'. De inschrijving is in volgorde van binnenkomst van de bijschrijvingen. Alleen als de battlefield tour is volgeboekt, krijgt u bericht.

(W. Boersma)

Museumweekend 1998

Op 18 en 19 april a.s. wordt weer het landelijke museumweekend gehouden. Tal van musea zijn dan tegen een gereduceerd tarief of gratis te bezoeken. De mees- te organiseren gedurende dat weekend extra activitei-

ten. Dit jaar zal dat veelal met fietsen en wandelen te maken hebben. Een goede gelegenheid om een dagje museumbezoek te combineren met sportief bezig zijn. Bij het Airborne Museum zal zowel op zaterdag als op zondag de gelegenheid zijn deel te nemen aan wandelingen over het voormalige gevechtsterrein in Oosterbeek. De afstand die gelopen wordt, is vijf kilometer, en de wandelingen duren anderhalf uur. De route voert door de bossen ten zuiden van Hartenstein, en langs de Hemelse Berg, het kerkje in Oosterbeek-Laag en het voormalige hospitaal de Tafelberg. Onderweg geven gidsen uitleg over de gebeurtenissen in september 1944. De deelname is gratis. Op beide dagen is het vertrek vanaf het Airborne Museum 'Hartenstein' in Oosterbeek, om 12.00, 14.00 en 15.00 uur.

Tentoonstelling over krijgsgevangenen

De thema-tentoonstelling in het Airborne Museum zal dit jaar in het teken staan van de Britse en Poolse militairen die bij de Slag om Arnhem krijgsgevangen werden gemaakt. Een werkgroep is bezig met het verzamelen en beschrijven van materiaal over dit onderwerp. Onderzoek in archieven in Engeland leverde onlangs een groot aantal foto's op. Ook is filmmateriaal over de bevrijding van de kampen tevoorschijn gekomen. In de expositieruimte in de kelder van het museum zal een klein deel van een gevangenenbarak worden gereconstrueerd.

De expositie is vanaf zaterdag 18 april voor het publiek toegankelijk.

Herdenkingsdienst voor generaal Sir John Hackett

In de kerk van St. Martin-in-the-Fields aan Trafalgar Square in Londen vond op 24 november jl. een herdenkingsdienst plaats voor de op 9 september 1997 overleden generaal Sir John W. Hackett.

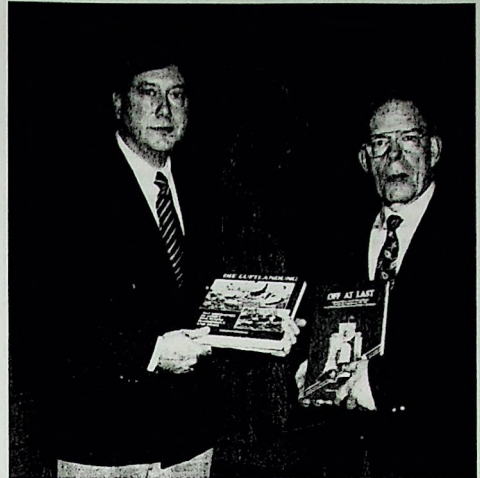
Uit Nederland was een delegatie van 28 personen met een vliegtuig van de Koninklijke Luchtmacht naar Engeland gereisd. Naast de burgemeesters van Arnhem, Ede en Renkum waren onder meer aanwezig dominee Snoek en mevrouw Snoek (neef en nicht van de gezusters De Nooy bij wie de generaal na de slag was ondergedoken), mevrouw Caspers (koerierster die Hackett door de vijandelijke linies heeft geleid), mevrouw Lambrechts-ter Horst (dochter van Kate ter Horst), en vele anderen die de toenmalige commandant van de 4e Parachutistenbrigade persoonlijk gekend hebben.

Na afloop van de dienst sprak Lady Hackett uitvoerig met de leden van de Nederlandse delegatie.

Beeldje 'Airborne Soldier'

In nieuwsbrief No. 67 maakten wij melding van de uitgave van een nieuw beeldje, getiteld 'Airborne Soldier'. De belangstelling voor dit kunstwerkje was groot, en het is bijna uitverkocht. Er zijn nog slechts enkele exemplaren voorradig. Het beeldje is verkrijg-

baar in het Airborne Museum. De ledenprijs bedraagt f 250,-; niet-leden betalen f 275,-.

Tijdens de presentatie van het boek 'Die Luftlandung' in Hamminkeln op 11 december 1997 ontmoet de auteur Johann Nitrowski (rechts) ons lid Robert Signmond. Deze biedt hem een exemplaar aan van zijn onlangs verschenen boek 'Off at Last'.

(foto Bob Gerritsen)

De luchtlandingen in maart 1945

Op 11 december jl. werd in het raadhuis van de stad Hamminkeln in Duitsland het boek 'Die Luftlandung, das Kriegsende im Gebiet der Städte Hamminkeln und Wesel' gepresenteerd.

In een overvolle raadszaal vertelde de auteur, Johann Nitrowski, hoe de publicatie tot stand gekomen was. Zijn interesse voor de oorlogsgeschiedenis van dit gebied ontstond in 1979. Hij was uitgenodigd voor een presentatie van een boek over de oorlog, en hierbij werden twee Engelse films over de luchtlandingen bij Hamminkeln vertoond. Dat was het begin van jarenlang speurwerk naar het verloop van deze geallieerde luchtlandingsoperatie in maart 1945. Naast archiefonderzoek hield Nitrowski zich bezig met het opsporen van vele geallieerde en Duitse veteranen, die hij interviewde.

De nu verschenen uitgave handelt over de aanval van de 6e Britse en de 17e Amerikaanse Airborne Divisie, met als doel het vormen van een bruggehoofd over de Rijn bij Wesel. Deze Operatie Varsity stond niet op zichzelf, maar vormde een onderdeel van de veel grotere Operatie Plunder, waarbij geallieerde grondtroepen de Rijn overstaken.

Het boek bevat vijf hoofdstukken, die elk uit twee delen bestaan. Het eerste deel is een beschrijving van het doel en het verloop van de operatie, en in het tweede gedeelte komen ooggetuigen van beide kanten aan het woord. Het laatste chapter gaat over de grondtroepen, die nadat ze de Rijn waren overgestoken, een uitbraak forceerden uit het bruggehoofd. De beschrijvingen zijn zeer gedetailleerd, en de kaart-

jes geven een duidelijk beeld van de plaatsen waar de handelingen zich afspeelden. 'Die Luftlanding' verscheen in een oplage van 1200 exemplaren, en is geschreven in het Duits. De publikatie bevat 520 bladzijden en 390 illustraties. Het formaat is 30 bij 24 cm. Omdat de eerste oplage al binnen anderhalve dag was uitverkocht, heeft het gemeentebestuur van Hamminkeln besloten een tweede druk uit te brengen. Deze zal in de eerste helft van maart uitkomen, en 50 Duitse marken kosten. Die bijzonder lage prijs voor zo'n prachtig boek is mogelijk door sponsors. De auteur, Johann Nitrowski, is voor een aantal leden van onze vereniging geen onbekende. In mei 1995 leidde hij tijdens een themadag een excursie door het gebied bij Hamminkeln. Tijdens zijn uitleg bleken zijn enthousiasme en gedrevenheid voor de geschiedenis van zijn streek. Deze passie en zijn nauwgezetheid staan garant voor een uitstekende uitgave. Gezien de beperkte oplage van de tweede druk, 2000 stuks, en de grote belangstelling, zal het boek naar verwachting opnieuw snel uitverkocht zijn. Daarom kunt u beter niet te lang wachten indien u het wilt aanschaffen. Nader informatie kan worden verkregen bij Bob Gerritsen in Duiven, tel. 0316 263743. (Bob Gerritsen)

Victoria Cross van David Lord geveild

Bij de Londense firma Spink & Son is op 17 juli van het vorige jaar het Victoria Cross van Flight Lieutenant David Lord geveild voor 110.000 pond. In Nederlands geld is dit ca. 370.000 gulden.

Flt.Lt. David Lord was in september 1944 piloot van Dakota KG 374 van het 271e Squadron RAF. Tijdens een bevoorradingsvlucht naar Arnhem op dinsdag de 19e werd het toestel door Duits luchtafweervuur geraakt waardoor de rechtervleugel in brand raakte. In plaats van het toestel per parachute te verlaten, besloot Lord toch door te vliegen naar de droppingszone. Toen de Dakota daarboven was aangekomen, konden zes van de acht manden door de despatchers worden gedropt.

Hoewel het toestel steeds feller brandde, maakte Lord een bocht, en vloog opnieuw naar het afwerpterrein. Nadat de laatste twee manden waren gedropt, stortte het toestel neer bij Wolfheze. Voor deze daad van opoffering kreeg hij later postuum de hoogste Britse militaire onderscheiding, het Victoria Cross. In totaal zijn tijdens de Tweede Wereldoorlog slechts 106 VCs uitgereikt.

Voor een gedetailleerd verslag over de laatste vlucht van Lord, en de naspeuringen naar de resten van zijn gecrashte toestel, kan worden verwezen naar het door ons lid Karel Margry geschreven artikel 'Arnhem VC Investigation', dat verscheen in nummer 96 van het blad 'After the Battle'.

Oproep film 'Theirs is the Glory'

In augustus en september 1945 vonden in Arnhem en Oosterbeek de opnamen plaats voor de film 'Theirs is the Glory'. Voor deze gespeelde reconstructie van de Slag om Arnhem werden geen acteurs gebruikt, maar

militairen van de 1st British Airborne Division die het jaar tevoren zelf aan de strijd hadden deelgenomen. In verband met een onderzoek naar de geschiedenis van 'Theirs is the Glory' willen wij graag in contact komen met veteranen die bij de opnamen betrokken waren, en met burgers uit Arnhem en Oosterbeek die het filmen van nabij meemaakten. Ook zijn wij op zoek naar foto's uit die periode. Indien u aan dit onderzoek wilt meewerken, wordt u vriendelijk verzocht contact op te nemen met de archivaris van de gemeente Renkum, Geert Maassen, Postbus 9100, 6860 HA Oosterbeek, telefoon 026 3348303.

Landgoed 'de Oorsprong'

De heer Philip Reinders uit Vlaardingingen is op zoek naar burgers die tijdens de Slag om Arnhem in de schuilkelder hebben gezeten van de familie Frowein op het landgoed 'de Oorsprong' in Oosterbeek. Deze kelder bevond (en bevindt) zich in het bos naast het landhuis, dat tijdens de slag werd verwoest.

Verder zou Philip graag horen van mensen die iets kunnen vertellen over wrakstukken, veldgraven, etc. op en nabij het landgoed. Mochten daar foto's van zijn, dan zou hij dat ook van harte vernemen.

Reacties gaarne naar Ph. Reinders, Delftseveerweg 37d, 3134 JG Vlaardingingen. Telefoon/fax 010 4356704.

Boekennieuws

De redactie werd attent gemaakt op de verschijning van het boek 'Slachtoffers van de Emmapyramide, Velp's gevangenisleven in de winter van '44-'45 en de na-oorlogse speurtocht naar vermisten', door J.O. van de Wal. Hierin staat centraal de geschiedenis van de groep mannen die op 13 december 1944 aan de voet van de Emmapyramide door de Duitsers werd geëxecuteerd. In het kader van dit verhaal komen o.a. ook de operaties Pegasus I en II ter sprake.

Deze publikatie verscheen bij uitgeverij Fagus in Aalten, is verkrijgbaar bij de Oosterbeekse boekhandelaren, en kost f 47,50.

Verzoek

Leden van de vereniging die een publikatie hebben gemaakt, en daarvan exemplaren willen verkopen op themadagen of de jaarvergadering, wordt vriendelijk verzocht dit tijdig te melden aan Eugène Wijnhoud. Deze zal dan zorgen voor een tafel in de zaal waar de lezing of de vergadering plaatsvindt.

Het adres van Eugène luidt: Bernhardlaan 41, 1 hoog, 6824 LE Arnhem, telefoon 026 3513100.

Stuur tijdig uw verhuisbericht!

Helaas komt het nogal eens voor dat lidmaatschapskaarten en nieuwsbrieven onbestelbaar bij ons retour komen. Jaarlijks kost dat de vereniging onnodig veel aan portokosten om de zendingen toch op het juiste adres te laten aankomen. Wij verzoeken u daarom vriendelijk om ons bij een verhuizing tijdig uw adreswijziging te sturen, zodat wij de voor u bestemde post direct naar uw nieuwe adres kunnen sturen.